

Anna, Vöő Gergely, Ölveczky Balázs egyetemi hallgatók és Kántor Zsófia.

BORHY LÁSZLÓ – SZÁMADÓ EMESE

256. Komlóska, Pusztavár
(KÖH 16451)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk

Az első régészeti kutatásokat követően egy évtizeddel, 2010-ben megkezdődhetek Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik korai, archaikus formájában fennmaradt kővárának állagvédelmi, romkonzerválási munkái. Az erre kijelölt D-i várfalszakasz régészeti kutatására 2010 júliusában és augusztusában került sor.

Egyik célunk a még felszín fölé emelkedő fal felületének és tetejének megtisztítása volt a rátelepedett növényzettől. Másrészt a teljes terjedelmében föld alatt lévő faltömbök kibontása, ami a falszakasz D-i, ill. DK-i részét érintette, hasonlóképpen a föld- és növényzetta- karó eltávolítása, valamint az állagvédelmi munkákra már alkalmas falmag kibontása. Ennél a munkafázisnál a várfal külső síkjának épségben maradt részletei a várudvar szintjétől mérve mintegy 200–250 cm-rel mélyebben kerültek elő, gyakran együtt a hegy sziklájával.

A DNy-i falszakasz K-i végénél egy átlag 80–90 cm széles falszakadást tártunk fel. Ezen a keskeny szakaszon a fal tömbje a természetes sziklafelszínig kiromlott. Ezen a részen így lehetőségünk nyílt, hogy vizsgáljuk a fal építésének középkori módszerét. Ennek a megfigyelésnek a tapasztalatait felhasználtuk az állagvédelmi munkák során.

A várfalat a természetes sziklafelszínre építették. A fal külső és belső síkjait nagyméretű kövekből rakták fel, és a falmagot kisebb, de nem apró kövekből építették fel. A várfal belső síkját a várudvar felé emelkedő sziklafelszín szintjéig képezték ki, majd az e mögötti teret fekete apróköves, kerámiatöredékeket is tartalmazó földdel töltötték fel. A fal mögötti rétegsor vizsgálata során megállapíthattuk, hogy az előbb említett feltöltési réteg felett csak egy vékony, és nagyméretű, egyértelműen a falból származó köveket csak elvéve tartalmazó om-lásréteg terül el. Azaz a várfalak belső oldala mentén a várudvar mai szintje lényegében majdnem azonos a középkori járószint magasságával.

A kutatás második szakaszában a D-i várfalszakasz belső oldalán hajtottunk végre szintcsüllyesztést, egyrészt a várfal belső falsíkjának meghatározása érdekében, másrészt az állagvédelmi munkákhoz szükséges tereprende- zés szakszerű lebonyolítása és ellenőrzése miatt. Eme munka során a fal mentén egy átlag 80–100 cm széles és 50–100 cm mélységű kutatóárkot alakítottunk ki. Meghatároztuk a várfal nagyméretű kövekből kialakított belső falsíkjának pontos vonalát, valamint megfigyeléseket tettünk a fal belső síkjának bizonyos mértékű „hullámzását” illetően, mely mögött egy egykor itt állt könnyűszerkezetes épületet sejtethetünk. Ennek kutatására azonban csak a következő években kerülhet sor.

GÁL-MLAKÁR VIKTOR

257. Komoró, Bodony
(KÖH 61516)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, Á

Záhony térség belső közúti infrastruktúrájának fejlesztéséhez kapcsolódóan végeztünk megelőző feltárást a lelőhelyen, mely Komorótól Ny-ra, a 4. sz. főút mellett egy nagyobb, szinte sík területen fekszik. A lelőhelyet a nyíregyházi Jósa András Múzeum munkatársai a terepbejárás során azonosították, ami alapján egy 400×1000 m kiterjedésű őskori és Árpád-kori telep feltáráására számíthattunk. A 2010. augusztus 27-én megkezdett ásatáson eddig 20 800 m²-t tártunk fel.

A *neolit* telepobjektumok (54 jelenség) az ásatási terület Ny-i oldalánál csoportosultak, több nagyméretű anyagnyerő gödör mellett kisebb tárológödröket rögzítettünk. Az alföldi vonaldíszes kultúrához kapcsolható leletanyag (vondíszes kerámia, pattintott kőeszközök) került elő belőlük. Három zsugorított temetkezést is feltártunk.

Az ásatás területén elszórtan 43 *Árpád-kori* objektum helyezkedett el. A pár tárológödör mellett főleg külső kemencéket észleltünk, a platnikat kerámiával rakták ki, többszöri megújítással is találkoztunk. A leletanyagot gyorskorongolt hullám- és csigavondíszes kerámia jellemzi, több fenékbélyeges darabot is találtunk. Kettő épületet tártunk fel, a kemence mindkettőben az ÉK-i sarokban volt, a bejáratot egyik esetben sem sikerült pontosan tisztázni. Az egyik ház padlójáról egy faragott csonttárgy került elő, funkciója jelenleg nem ismert. A műszeres kutatások során III. Béla bronzérméje került elő, ami azonban a telep pontos keltezését nem segíti. A kutatást 2011-ben folytatjuk.

A leletanyag a nyíregyházi Jósa András Múzeumba került.

Munkatársak: Kriveczky Béla régész, Kiss András technikus.

KISS CSABA KÁLMÁN

258. Kondoros, Kovács sor 142.
(KÖH 5331)

(Békés megye) Sza, Kö

Az M44-2 jelű lelőhely Kondorostól K-re, a 44. sz. főút D-i oldalán, egy szántóként hasznosított lankás kiemelkedésen található. Az előzetes terepbejárás során megismert lelőhelyen 2010. május 5. és július 5. között végeztünk feltárást. A kutatott 7911 m²-ből 6862 m² bizonyult régészeti fedettnak. A kutatás a lelőhely ÉNy-i szélén folyt, melynek során egy szarmata és egy középkori (13–14. századi) telep részleteit, 39 objektumot, azonosítottunk. A szarmata telepet több különböző méretű árok – karámok árkai – és néhány méhkas alakú gödör képviselte. A középkori telepen 4 téglány alakú házat és több szemetesgödört találtunk. Az objektumokból közepes mennyiségű kerámia és állatcsont, a házakból egy bronz karperec, több csontfésű töredéke, valamint faragott csonteszközök kerültek elő. Ezenkívül találtunk egy ismeretlen korú (az előkerült szórvány kerámia